

Hendrik Vuye is geen constitutionalist die zich halsstarrig vastklampt aan de wet en de grondwet. Hij is een overtuigde flamingant die al veel jaren hoogleraar staatsrecht is aan de universiteit van Namen. Hij werd verkozen voor de N-VA, schopte het als neofiet tot fractieleider van zijn partij in de Kamer, en werd na enige tijd opzijgeschoven en gedropt in een studiecentrum zonder betekenis. Uiteindelijk stapte hij op, samen met zijn compagnonne de route , de Limburgse Veerle Wouters.

De omvang van hun minifracie, kortweg V&W genoemd, staat haaks op hun werklust. Terwijl hun boek over de monarchie, dat ze schreven in hun N-VA-periode, nog in de boekwinkel ligt, verschijnt nu Sleutels tot ontgrendeling . De titel geeft al een indicatie over het onderwerp, maar toch is de lading breder dan de vlag doet vermoeden. Dat dit land vol grondwettelijke grendels zit, is genoegzaam bekend. Er zijn de alarmbelprocedure, de dubbele meerderheden, de belangenconflicten en de paritair samengestelde ministerraden. Maar minder bekend is – en dat is de belangrijke boodschap van V&W – dat die echt wel ontgrendeld kunnen worden.

Te vaak zijn die grendels een argument voor immobilisme. De Vlaamse politici zeggen dat ze verplicht zijn compromissen te sluiten met de Franstaligen, want de grendels blokkeren de Vlaamse meerderheid. Staatskundig is nochtans veel mogelijk, benadrukken beide auteurs. Maar daar is dan weer politieke moed voor nodig. In een van de interviews met V&W die naar aanleiding van dit boek verschenen, beklemtoonden beide Kamerleden dat dit vooral een doe-boek is. Analyses van wat er fout loopt met de Vlaamse ontvoogding zijn er in overvloed, maar wie op zoek is naar duidelijke antwoorden, blijft op zijn honger zitten. Dit boek wil anders zijn.

Tijdens de lectuur komt verscheidene keren een vraag op: waarom was het zo lang wachten op richtlijnen om het Belgische boeltje te ontgrendelen? Hendrik Vuye: “Uiteraard draait veel rond politieke durf, toch zijn – zeker aan Vlaamse kant – kennis en kunde een probleem in de politiek. Vroeger hadden de partijen sterk uitgebouwde studiediensten, vandaag zijn die slechts een schim van wat ze ooit waren. Je merkt ook dat de doorstroming van de academische wereld niet meer is wat ze was. In het verleden was dit steeds een handelsmerk van de CD&V, en niet enkel vanuit de KU Leuven. Het is zeker niet mijn bedoeling de dingen te zwart-wit voor te stellen, maar ik heb de stellige indruk dat de interactie tussen de politieke en de academische wereld levendiger is in Franstalig België.”

Een grondwet moet je de juiste plaats geven, menen Vuye en Wouters. Zelfs als de keuze voor Vlaamse onafhankelijkheid wordt gemaakt, begeeft men zich niet op illegaal terrein, tenminste als die beslissing democratisch is genomen en een voldoende breed draagvlak heeft. De grondwet voorziet niet in zo'n scenario, maar ze verbiedt het ook niet. Het is een misvatting dat er klaarheid moet zijn over alle onderdelen van de boedelscheiding als zo'n keuze wordt gemaakt. Het omgekeerde is waar, stellen de auteurs: de beslissing is juist het startsein van die gesprekken.

Hendrik Vuye en Veerle Wouters, Sleutels tot ontgrendeling, Doorbraak, 2017, 236 blz., 24,50 euro

MICHAËL VANDAMME

Copyright © 2017 Roularta Media Group. Alle rechten voorbehouden